

NATURA 2000-GEBIED: 063 BEKENDELLE
VERSLAG VELDBEZOEK DD. 25 AUGUSTUS 2020

Aanwezig namens Provincie:
Aanwezig namens Terreinbeheerder:

Overige aanwezigen:

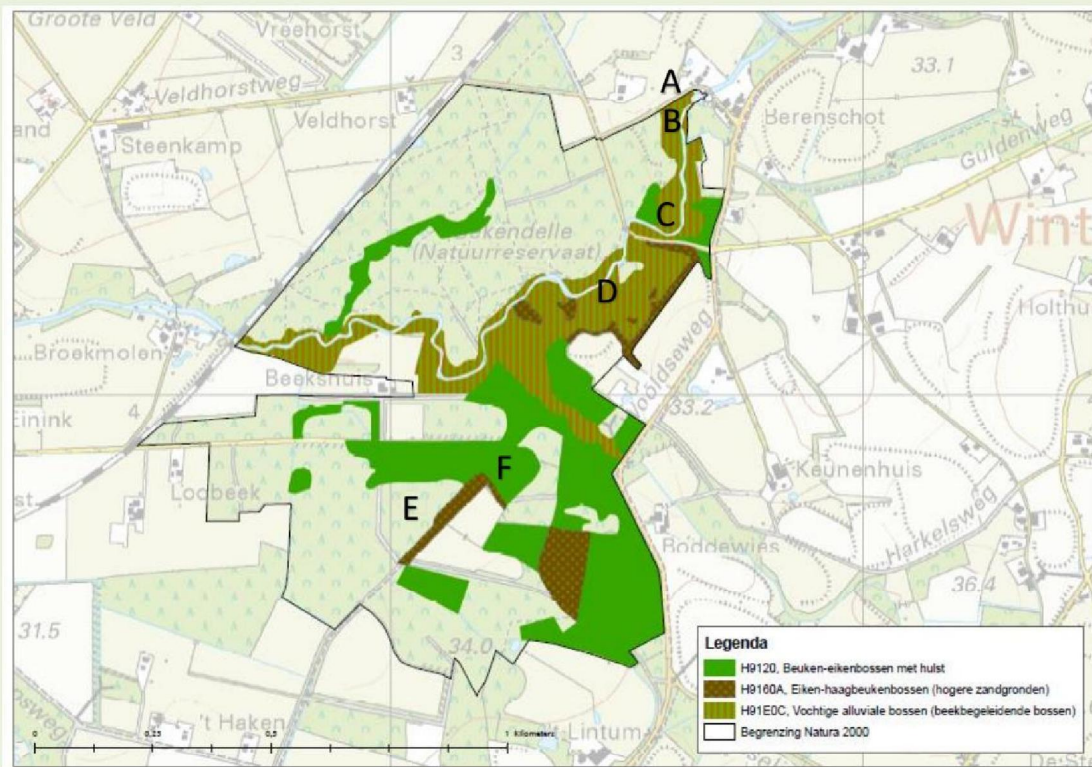
Datum bezoek: 25 augustus 2020

Doel

Het jaarlijkse veldbezoek is uitgevoerd om de vinger aan de pols te houden m.b.t. zichtbare ontwikkelingen in de stikstofgevoelige habitattypen. Centraal staat daarbij de vraag of er ontwikkelingen zijn die afwijken van datgene waar in de in het Natura 2000 beheerplan Bekendelle opgenomen gebiedsanalyse vanuit is gegaan. Als voorbereiding op het veldbezoek zijn het beheerplan en de verslagen van voorgaande veldbezoeken bestudeerd en is de beheerder bevraagd m.b.t. eerder waargenomen signalen uit het veld.

Bevindingen

Bij het veldbezoek zijn de drie voorkomende habitattypen bezocht: Beuken-eikenbossen met Hulst (H9120), Eiken-haagbeukenbossen (H9160A) en Vochtige alluviale bossen (H91E0C). Met de hoofdletters zijn specifieke locaties aangeduid waar in het verslag op wordt terug gekomen. Het veldbezoek richtte zich op de drie aanwezige habitattypen en de ontwikkeling hiervan, in relatie tot de maatregelen die in het beheerplan zijn opgenomen. Het gebied is voor het grootste deel particulier eigendom en voor een beperkt deel in eigendom van Natuurmonumenten en de provincie Gelderland. Bosgroep Midden Nederland is voor de uitvoering van de maatregelen bij de particuliere eigenaren in hun bossen het eerste aanspreekpunt.

Vochtige alluviale bossen (H91E0C)

Dit habitattype bevindt zich in het dal van de Boven Slinge en het zijdal van de Limbeek. Recentelijk is het voormalige perceel van een particulier door de provincie Gelderland aangekocht. Dit perceel is van oudsher niet toegankelijk voor publiek en niet opengesteld. Tijdens het veldbezoek wordt geconstateerd dat de afrastering is weggehaald. Het waterschap heeft dit niet gedaan voor haar werkzaamheden. Inmiddels worden de paadjes die gebruikt zijn bij de werkzaamheden wel illegaal door recreanten gebruikt. Zeker doordat de afrastering is weggehaald zijn dit uitnodigende paadjes. Totdat de provincie haar ambities voor het perceel heeft bepaald en het inrichtingsplan klaar heeft, wil de provincie dit gebied ook niet openstellen om te voorkomen dat kwetsbare vegetatie wordt beschadigd. De provincie wil graag vooruitlopend op de inrichting een voorziening treffen langs het aanliggende pad (**locatie A**), om betreding van dit deel te voorkomen. De Bosgroep heeft hiervoor opdracht gekregen om dit in werking te zetten. In eerste instantie wordt geprobeerd om de paadjes die nu gebruikt worden dicht te zetten met boomstammen en -kruinen, mocht blijken op korte termijn dat dit niet werkt, wordt er alsnog langs een deel van het perceel een raster gezet.

Afgelopen jaren is de Sachalinse duizendknoop bestreden (middels injecteren met glyfosaat) op de oever van de Boven Slinge ten zuiden van de Berenschot's watermolen (**locatie B**). Bestrijding van deze soort is noodzakelijk omdat de kans anders te groot is dat de soort zich verder verspreidt in het N2000 gebied en habitattypen aantast. De maatregel lijkt voldoende doeltreffend, in 2019 werden tijdens het veldbezoek nog enkele nieuwe uitlopers in de oeverzone waargenomen. In 2020 is puin uit de oever verwijderd, waarbij ook de Sachalinse duizendknoop geheel is verwijderd. Bosgroep Midden Nederland houdt de ontwikkeling van eventueel nieuwe uitlopers van de Sachalinse duizendknoop in de gaten.

Het verwijderen van de oeverbescherming langs de Boven Slinge in het noorden (maatregel M1c) en het verdiepen van de beek (maatregel M1a) zijn recent uitgevoerd door het Waterschap. Het puin in de oevers is afgegraven en afgevoerd. Er zat veel meer puin in de oevers dan verwacht. Hierdoor is op een aantal plaatsen een flauw talud ontstaan. Doordat er meer puin in de oevers zat dan verwacht veel breder (1,5 meter) geworden dan de bedoeling was. Door de verdieping van de beek in combinatie met de verbreding van de beek is de stroomsnelheid van de beek sterk verlaagd, waardoor het beekarakter bij lagere afvoeren verdwenen is. Dit heeft ook impact op de stroomsnelheid van de beek. Ecologisch heeft dit een negatief effect. Gekeken moet worden of er als gevolg van de onvoorziene ontwikkeling dat er meer puin in de oevers lag, een passende maatregel genomen moet worden om de breder geworden beekbedding te herstellen. Mogelijk gaat dit herstel (deels) vanzelf door erosie en sedimentatie in het nieuwe beekprofiel. Er wordt gedacht aan het plaatsen van boomstobben in de beek. Naast dat hout ecologisch goed is voor de aquatische ecologie zorgt het ook voor de morfologische processen van de beek die van belang zijn voor de macrofauna in de beek.

Op de locatie waar de maatregelen zijn uitgevoerd en waar ten behoeve van de uitvoering rijplaten zijn neergelegd, is langs de Boven Slinge nu een vrij brede strook kale grond aanwezig. Hier is ontwikkeling naar bos gewenst. Advies is om in deze strook langs de beek dit jaar de natuurlijke vegetatieontwikkeling nog af te wachten en te kijken in hoeverre er erosie en sedimentatie ontstaat bij hoge beekpeilen. Er is nu nog een braakliggend "pad" langs de beek aanwezig waar de afvoerroute met rijplaten voor de machines heeft gelegen (**locatie C**). Een ander pad dwars op de beek, door het bos is mogelijk opgehoogd met grond uit de beek. Dit is een aantasting van het oorspronkelijke reliëf en vormt nu een hydrologische barrière naar de lager gelegen delen (alluviale bos) en werkt nadelig voor het habitattype. Actie is om de opgebrachte grond te verwijderen, het oorspronkelijke reliëf te herstellen en de nu nog braak liggende delen in te planten met boom- en struikvormers. Het waterschap zoekt uit wat er precies gebeurt is met deze paden en maakt een voorstel hoe het reliëf hersteld kan worden.

Bij evaluatie van de uitgevoerde maatregelen door het waterschap zijn belangrijke aandachtspunten: De stroming van de beek is afgenomen als gevolg van de verdieping van de beekbodem (maatregel M1a). Daarnaast heeft dit ook geleid tot een waterstandsverlaging die groter is dan werd aangenomen. Dit kan mogelijk een groter verdrogend effect hebben op de omgeving dan in eerste instantie was berekend.

Het gedeelte dat recent door de provincie is aangekocht wordt momenteel gekarteerd op vegetatie en plantensoorten door Pan & Demeter Ecologisch Advies. Op grond van de bevindingen wordt in september een advies voor verhoging van de ecologische waarde en de habitatypekwaliteit opgesteld vanuit vegetatiekundig en floristisch perspectief.

Foto 1: de oeverbescherming in het noorden van de Boven Slinge is verwijderd.

De recreatiedruk in Bekendelle blijft een groot aandachtspunt. Hierdoor komen de instandhoudingsdoelen in gevaar, onder andere door de intensieve betreding van de oeverzone van de Boven Slinge. Deze lijkt te zijn toegenomen, mogelijk door de lage waterstanden van afgelopen jaren. Dit geldt met name voor het laag gelegen bosgedeelte langs het wandelpad op de zuidoever van de Slinge tussen de stenen brug en de houten brug (**locatie D**). Daarnaast zijn er veel onofficiële paden aanwezig en parkeren veel mensen in het gebied zelf in plaats van op de officiële parkeerplaats. Bomen die in de beek lagen zijn er uitgehaald door het waterschap en de grondeigenaren, om te veel betreding van de beek en omgeving te voorkomen. Er is binnen het waterschap een verschil van inzicht over hoe moet worden omgegaan met omgevallen bomen in de beek. Het waterschap is bezig met het opstellen van een nieuw beleid over bomen in de beek en stemt dit met de provincie af.

Vanwege de hoge recreatiedruk in de Bekendelle, gaat de Provincie samen met de eigenaren aan de slag met het opstellen van een recreatiezoneringsplan. Het recreatiezoneringsplan en de uitvoering hiervan zal dan worden opgenomen als maatregelen in het tweede Natura2000 beheerplan dat volgend jaar (2021) zal worden opgesteld. Het is wenselijk voor het realiseren van de instandhoudingsdoelen dat de meest kwetsbare delen (alluviaal bos en kwetsbare laaggelegen oevers en de oeverwallen met geelster) worden afgesloten voor recreanten.

Op een paar locaties zijn groeiplekken van Reuzenberenklauw aangetroffen. Deze zijn dit jaar verwijderd door de Bosgroep door middel van uitsteken van de planten. Komend jaar blijven herhalen.

Beuken-eikenbossen met hulst (H9120)

Het habitatype ziet er over het algemeen goed en stabiel uit. De verjonging van Japanse lariks en Douglas in de beukenaanplant van 2010-2011 (**net ten noorden van locatie F**) is zoveel mogelijk verwijderd ten gunste van het habitatype. De resterende oude beuken naast deze locatie vertonen vitaliteitsproblemen. Dit heeft waarschijnlijk te maken met een combinatie van droogte en zonlicht in deze smalle bosstrook. Hier is weinig tegen te doen, behalve sturen op verjonging van inheemse loofbomen (beuk, eik) bij uitval.

De aanplant van bomen (maatregel M3a) na velling van Fijnspar (**locatie E en omgeving**) is uitgevoerd in het najaar van 2019. De uitval van de nieuwe aanplant valt ondanks de droogte op de meeste locaties

mee, wel is er hier en daar wat wildschade. Een aandachtspunt is het bestrijden van spontane verjonging van *Abies grandis* / Reuzenzilverspar in de nieuwe aanplant. . In één perceel (locatie E) is wel veel uitval en moet ingeboet worden.

Eiken-haagbeukenbossen (H9160A)

Het habitattype ziet er over het algemeen goed en stabiel uit. In september 2019 zijn ten behoeve van dit habitattype de watergangen in het zuidelijk deel verondiept en is een voorde aangelegd bij de weg en is een voorde aangelegd bij de weg (maatregelen M2).

Een greppel net ten zuiden van de Brinkeweg (**locatie F**) lijkt te intensief geschoond. Dit kan een negatief effect hebben op de waterhuishouding en dient te worden hersteld. Het is niet bekend wie dit gedaan heeft. Uitgezocht moet worden wat de reden is, wat het effect is van de maatregel en hoe dit in de toekomst kan worden voorkomen. De Bosgroep pakt op.

Conclusies

De waargenomen ontwikkeling van de stikstofgevoelige habitattypen in het Natura 2000-gebied laten een beeld zien dat overeenkomt met het beheerplan.

Er zijn de volgende aandachtspunten:

- Vooruitlopend op de inrichting van het perceel dat in eigendom is van de provincie, worden de ingangen van de illegale paadjes geblokkeerd met boomstammen en kruinen. Er wordt gemonitord of dit voldoende effect heeft. Mocht dit in oktober 2020 niet voldoende zijn, dan zal de provincie een raster plaatsen om betreding te voorkomen, totdat de provincie haar inrichtingsplan klaar heeft. De provincie heeft de bosgroepen gevraagd om de nieuwe illegale paadjes dicht te maken. (provincie/bosgroep)
- Het "pad" (afvoerroute werkzaamheden) van de beek door het bos is ongewenst. Actie is reliëf herstel en kale stukken aan te planten met boom- en struikvormers (waterschap).
- Evaluatie uitvoeren van door waterschap in 2020 uitgevoerde maatregelen verwijderen oeverbescherming langs Boven Slinge (maatregel M1c) en ontzanden beek (Maatregel M1a) en monitoren van effecten en van ontwikkeling beekprofiel (waterschap/provincie).
- Ontwikkeling oevers Boven Slinge (noordelijk deel) na verwijdering oeverbescherming. Volgen ontwikkeling oevers wat betreft mate van erosie/ sedimentatie en natuurlijke vegetatie ontwikkeling. In 2021 mogelijk plaatsen hout/boomstammen in oevers om afkalving tegen te gaan en mogelijk aanplant van boom- en struikvormers als natuurlijke verjonging onvoldoende blijkt. (waterschap/ bosgroep)
- Recreatiedruk: De provincie gaat in 2020/2021 een recreatiezoneringsplan opstellen Dit zal een maatregel worden als onderdeel van het nieuwe Natura2000 beheerplan. (provincie)
- Voor het gehele gebied geldt: Naaldbomen geleidelijk terugdringen om inheems loofbos te stimuleren. Voor de inrichting van het perceel van de provincie volgt een aparte notitie (bosgroep/ Pan & Demeter Ecologisch Advies).
- Verwijderen Reuzenberenklauw (bosgroep).
- Perceel jonge aanplant met veel uitval in zuiden inboeten (bosgroep)
- Te intensief geschoonde greppel ten zuiden van de Brinkweg herstellen. Bosgroep bespreekt dit met de terreineigenaar. (bosgroep)

Afspraken/acties uit verslag 2019 en stand van zaken n.a.v. veldbezoek 2020

De acties die vorige jaren zijn genoteerd, zijn vrijwel allemaal uitgevoerd. Dit komt de kwaliteit van de habitattypen ten goede. Hieronder worden de acties uit 2019 en de nog niet uitgevoerde acties uit eerdere veldbezoeken aangegeven.

Uitgevoerd (en succesvol):

Bosgroepen:

- Verwijderen gewone esdoorns op gerichte plekken.
Toelichting: komende jaren blijven uitvoeren.
- Kale plekken langs de beek inplanten met boom- en struikvormers ten behoeve van de kwaliteit van de Vochtige alluviale bossen.

- Aanplant in gevelde bospercelen: Twee gevelde percelen (Grove den en Fijnspar) in het zuidelijke deel zijn in het najaar van 2019 door de Bosgroep ingeplant.
Toelichting: spontane verjonging van Abies grandis/ Reuzenzilverspar in de jonge aanplant verwijderen.
- Lokale bedreiging habitatype H9120: De verjonging van Japanse lariks en Douglas in de jonge Beuken aanplant van 2010-2011 is verwijderd.

Provincie:

- Verwijderen Sachalinse duizendknoop langs beek bij watermolen (waterschap)
Toelichting: ontwikkeling in de gaten blijven houden (bosgroep).
- Verwijderen oeverbescherming Boven Slinge (noordelijk deel)
Toelichting: In 2020 uitgevoerd. Zie verder onder aandachtspunten 2020.
- Kap voormalig populierenbosje langs beek H91E0C:
Toelichting: De locatie is ingeplant met onder andere Fladderiep en Linde.
- In PAS-gebiedsanalyse aanpassen zoekgebied voor uitbreiding habitatype Beuken-Eikenbossen met Hulst (H9120)
Toelichting: In het zuidoosten is het habitatype H9120 uitgebreid, buiten het zoekgebied dat in de PAS-gebiedsanalyse is weergegeven. Aanpassing van het zoekgebied is hiermee niet meer nodig.

Niet uitgevoerd:

Provincie Gelderland

- Onderzoek kap van Eiken in H9120 Beuken-eikenbossen met Hulst: Het onderzoek loopt via het Openbaar Ministerie.
Toelichting: Er zijn ook in 2020 nog geen nieuwe ontwikkelingen, de zaak loopt nog bij het OM en de politie.
- Er is nog géén invulling gegeven aan de herplantplicht perceel Schriever (sectie E9523). De provincie overweegt een last onder dwangsom voor de eigenaar van het perceel.

Dit verslag is vastgesteld door:

.....
Handtekening

(datum)

.....
Handtekening

(datum)